

Langtidsplan 2024 - 2028

VESTFOLD OG TELEMARKE IDRETTSKRETS
HØRINGSUTKAST 1 – 02.02.24 – 25.02.24

Innhold

1. Innledning.....	2
Status for idretten i Vestfold og Telemark	2
VTIKs mandat, formål og oppgaver	2
Samarbeidspartnere.....	3
Prosesen mot ny langtidsplan for VTIK.....	3
Langtidsplanens oppbygging	4
2. Formål, visjon og verdier	4
Formål:	4
Visjon:.....	4
Verdier:.....	4
Fellesskap, mestring og ærlighet	4
Virksomhetsidé.....	4
Overordnede mål:	4
Livslang idrettsglede og flere store prestasjoner	4
3. Strategiske innsatsområder	5
Attraktivt og variert idrettstilbud	5
Gode og veldrevne idrettslag og idrettsråd	6
Like muligheter.....	6
Anlegg for fremtiden	8
Bedre toppidrett.....	9

1. Innledning

Status for idretten i Vestfold og Telemark

I 2022 hadde de om lag 600 idrettslagene i Vestfold og Telemark idrettskrets (VTIK) nesten 126 000 medlemmer, en økning på over 2000 medlemmer fra foregående år. Dette er en gledelig utvikling, men vi skal vi ikke lengre tilbake i tid enn 2019 for å finne medlemstall på over 136 000.

Da pandemien traff Norge med full kraft i 2020 måtte idretten stoppe all aktivitet. Selv om vi har opplevd en økning i medlemstall siden samfunnet åpnet opp etter pandemien er vi fortsatt et stykke unna medlemstallene fra tiden før pandemien.

Mange vendte tilbake til idretten da smittebegrensningstiltakene opphørte, men for flere grupper er ikke dette tilfelle. Dette gjelder i første rekke ungdom, som i mindre grad enn andre utøvergrupper har vendt tilbake til organisert idrett. En annen gruppe hvor vi ser samme tendens er hos voksne frivillige og tillitsvalgte. Da trenere, ledere og dugnadsarbeidere ble tvunget til å holde seg hjemme fra frivillig arbeid som følger av nedstengningen, var det dessverre mange som aldri kom tilbake igjen. Denne tendensen gjelder ikke kun for idretten i Vestfold og Telemark, men gjør seg gjeldene i hele det frivillige organisasjonslivet. Tendensen har vedvart, dog med en svak positiv utvikling.

VTIKs mandat, formål og oppgaver

VTIKs formål og oppgaver er nedfelt i NIFs lov og sier følgende:

§ 5-1. Formål mv.

(1) Idrettskretsen er et felles organ for idretten innen sitt geografiske område. Idrettskretstinget er idrettskretsens høyeste myndighet, og avholdes året før og etter Idrettstinget. Tingperiodens lengde er 2 år.

(2) Idrettskretser opprettes og oppløses av NIF.

§ 5-2. Oppgaver

(1) Idrettskretsen skal arbeide med:

- a) lovpålagte oppgaver og saker av felles interesse for idretten,
- b) idrettspolitiske innsatsområder, spesielt overfor fylkeskommunen, regionale organer/etater og kommunene, for å styrke idrettens rolle og bedre idrettslagenes rammevilkår,
- c) service- og støtteoppgaver overfor idrettsråd, særkretser/regioner og idrettslag for å styrke aktivitets-, kompetanse- og anleggsutviklingen,
- d) informasjons- og opplysningsvirksomhet om idrettens verdier og verdiskapning.

(2) Idrettskretsen skal arbeide for å utvikle gode rammevilkår for et mangfoldig idrettstilbud uavhengig av særrettens organisering.

(3) Idrettskretsen har ansvar for at det opprettes idrettsråd i kommunene.

Samarbeidspartnere

VTIK har naturlig tette bånd til idrettsorganisasjonen, men inngår også i ulike partnerskap og samarbeid med eksterne aktører. Noen er kortvarige, ofte knyttet til tidsavgrensede prosjekter, og noen langvarige og mer permanente.

VTIKs viktigste samarbeidspartnere er Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune. Gjennom årlige partnerskapsavtaler er fylkeskommunene viktige bidragsytere til VTIK, både faglig og økonomisk. I tillegg til partnerskapsavtalene samarbeider VTIK med fylkeskommunene om folkehelse- og skoleprogrammet Aktiv365 og Vestfold og Telemark Toppidrett.

Ut over dette inngår VTIK i flere andre mindre nettverk, prosjekter og samarbeid som involverer kommuner og frivillige organisasjoner. Dette er noe vi ønsker å fortsette med.

Proessen mot ny langtidsplan for VTIK

Som et organisasjonsledd under Norges idrettsforbund, jobber Vestfold og Telemark idrettskrets mot samme visjonen som norsk idrett ellers: Idretts glede for alle. Vi mener det er viktig og riktig at VTIKs nye langtidsplan legger seg tett på Idretten Vil og at VTIKs nye langtidsplan har som ambisjon å bidra til at norsk idrett kan nå sine overordnede målsettinger.

Samtidig, må vi anerkjenne at idretts-Norge er mangfoldig. Det samme gjelder for idretten i Vestfold og Telemark. Derfor ønsker vi å lage en langtidsplan som bygger på det mest relevante fra «Idretten Vil!» i tillegg til å fremheve det som er unikt for idretten i Vestfold og Telemark.

Selv om vi ønsker at langtidsplanen skal understøtte målsettingene i «Idretten Vil!» har det samtidig vært viktig å lytte til idretten Vestfold og Telemark. Derfor ble det i november 2023 arrangert innspills møter på fire lokasjoner i kretsen:

- Horten – for kommunene i Vestfold (Holmestrand, Horten, Tønsberg, Færder, Sandefjord og Larvik)
- Langesund – for kommunene i Grenland og Vestmar (Drangedal, Kragerø, Bamble, Porsgrunn, Skien og Siljan)
- Sauland – for kommunene i Midt- og Øst-Telemark (Nome, Midt-Telemark, Notodden, Hjartdal og Tinn)
- Åmot – for kommunene i Vest-Telemark (Nissedal, Kviteseid, Fyresdal, Seljord, Tokke og Vinje)

De samme prosessene har blitt gjennomført med idrettskretsstyret og administrasjonen. Sammen med «Idretten Vil!» utgjør diskusjoner og forslag fra innspills møtene faktagrunnlaget for VTIKs nye langtidsplan.

Innspillene fra organisasjonen var mange og berørte en rekke områder. Vi har bearbeidet forslagene i et forsøk på å lage en langtidsplan som dekker alle områder det har blitt gitt innspill til, samtidig som planen er kortfattet og oversiktlig.

For å kunne være relevant for idretten i VTIK mener vi den nye langtidsplanen også må knytte seg til andre strategiske planer med betydning for idretten i Vestfold og Telemark. Den allerede omtalte langtidsplanen for norsk idrett, «Idretten Vil!», er den mest sentrale.

Andre viktige strategiske dokumenter vi ønsker å knytte langtidsplanen til er:

- Én idrett – Like muligheter: Parastrategi for norsk idrett 2022-2027
- VTIKs anleggsstrategi 2024-2027 (vedtas på kretstinget april-24)
- Vestfold og Telemarks kulturstrategi – der mennesker møtes
- Partnerskapsavtalen mellom VTIK og Vestfold-/ Telemark fylkeskommune (Aktiv365, 2021-2024)
- Samarbeidsavtale mellom VTIK og Vestfold-/ Telemark fylkeskommune (2023-2024)
- NIFs bærekraftstrategi

Langtidsplanens oppbygging

Som et organisasjonsledd under Norges idrettsforbund sammenfaller VTIKs formål, visjon og verdier med det som ble vedtatt av idrettstinget i 2023. VTIKs virksomhetsidé og overordnede mål er i tråd med «Idretten Vil!», men skiller seg også siden VTIK som idrettskrets har et annet mandat enn Norges idrettsforbund og er begrenset til Vestfold fylke og Telemark fylke.

De strategiske satsingsområdene sammenfaller med langtidsplanen til norsk idrett, «Idretten Vil!». Av planens 24 delmål har utkastet til langtidsplan for VTIK valgt 10 delmål vi anser som spesielt relevante for vår idrettskrets.

2. Formål, visjon og verdier

Formål:

Norges idrettsforbund skal arbeide for at alle mennesker gis mulighet til å utøve idrett etter egne ønsker og behov, uten å bli utsatt for usaklig eller uforholdsmessig forskjellsbehandling.

Visjon:

Idrettsglede for alle – Drømmen er at alle som ønsker å drive med idrett på alle ferdighetsnivåer skal finne sin plass i idrettsorganisasjonen, og oppleve gleden ved å være aktiv i idrett.

Gleden er vår drivkraft!

Verdier:

Verdiene våre er det som gjør idretten unik! Verdiene er samlet det som vi sammen vil skal kjennetegne oss, gjennom idrett, kommunikasjon og handlinger. Verdiene er så sterke at de kan bli idrettsorganisasjonens «personlighet» – slik vi ønsker å bli oppfattet. Summen av våre handlinger og vår kultur er vårt omdømme.

Fellesskap, mestring og ærlighet

Virksomhetsidé

Mangfoldig idrett for alle i verdens beste idrettsorganisasjon

Overordnede mål:

Livslang idrettsglede og flere store prestasjoner.

3. Strategiske innsatsområder

Attraktivt og variert idrettstilbud

Vestfold og Telemark idrettskrets har i dag et bredt tilbud av ulike idretter. Nesten alle særretter i norsk idrett er representert i vår krets. Enkelte idretter er i utvikling, mens andre møter utfordringer med nok deltakere til å gjennomføre treninger og opprettholde aktivitet og lag. Vi ønsker å se på muligheten for å få til bedre samhandling og god erfaringsdeling på tvers av idrettslag og på tvers av idretter. Idrettskretsen har en særlig oppgave i å legge til rette for at den gode dialogen kommer i gang.

Vi ønsker å bidra til at flere finner et idrettstilbud de trives med, og jobbe for at frafallet i ungdomsårene reduseres. Idrettskretsen ønsker å legge til rette for at flere iverksetter et lavterskel- og allsidig idrettstilbud for barn, ungdom og voksne. Det er også behov for å synliggjøre tilbud som eksisterer for personer med funksjonsnedsettelse. Målet er at idretten i Vestfold og Telemark idrettskrets skal være gøy, motiverende og nå ut til mangfoldet.

Idretten og idrettslaget har den styrken at den fins i nesten enhver liten bygd og i byer i hele landet, også i Vestfold fylke og Telemark fylke. Den engasjerer store og små, og er et viktig felleskap. Vi ser verdien av å styrke dette fellesskapet, og vil legge til rette for at dette kan videreutvikles og understøtte gode lokalmiljøtiltak som motvirker utenforskap og styrker lokalt felleskap. Dette er et område som bør sees i sammenheng med utvikling og rehabilitering av anlegg og klubbhus, slik at vi utnytter potensialet for å legge til rette for gode møteplasser.

MÅL OG DELMÅL – ATTRAKTIVT OG VARIERT IDRETTSTILBUD

Hovedmål

- Alle kan få delta på trening og i konkurranser i gode og trygge sosiale rammer i en idrett som inkluderer og er tilrettelagt, uavhengig av ambisjoner og ferdighetsnivå.

VTIK vil:

- Fremme livslang idrett
- Bidra til at IL kan tilby stimulerende, lavterskel, mangfoldig og inkluderende idrettsaktiviteter for barn og ungdom
- Stimulere til økt samarbeid på tvers av idrettslag og særretter
- Idretten skal fremme ansvarlig ressursbruk og ivareta bærekraft i våre aktiviteter slik at alle kan delta, og slik at påvirkningen på natur og klima reduseres i tråd med nasjonale klima- og miljømål.

VTIK vil:

- Motivere til at idrettslag tar bærekraftige valg, både sosialt og miljømessig, knyttet til aktivitet og drift

Gode og veldrevne idrettslag og idrettsråd

Idrettslaget er en sentral og viktig organisasjon lokalmiljøet, og gode og veldrevne idrettslag er grunnlaget for et godt idrettstilbud og for frivilligheten.

Vi erkjenner at det stilles store krav til frivilligheten i dag, og at dette kan gjøre det utfordrende å rekruttere nye frivillige. Gjennom godt samarbeid med idrettslag og et godt kompetansetilbud, vil vi jobbe for å gjøre det lettere å være frivillig i idrettslaget, og se på muligheter for å gjøre det mer attraktivt å bruke fritiden vår på idrettslaget. Vi må sikre stabilitet og forutsigbarhet i rammevilkårene

Vestfold og Telemark idrettskrets vil være en pådriver for å styrke og løfte frem ung medbestemmelse i idretten. Ungdom er en vesentlig ressurs for idretten både som aktiv utøver og som frivillig. Idrettskretsen skal legge til rette for utvikling og nettverk som stimulerer flere unge til å engasjere seg i eget idrettslag.

MÅL OG DELMÅL – GODE OG VELDREVNE IDRETTSLAG OG IDRETTSRÅD

1. Overliggende organisasjonsledd skal ha sin berettigelse i å legge til rette for idrettslagene og skal arbeide for en forenkling av idrettslagenes hverdag.

VTIK vil:

- Bidra til at rammetingelsene for idretten styrkes
- Jobbe for forenkling, formålstjenlig digitalisering og effektivisering av idrettslagenes drift
- Etablere og videreføre tiltak som styrker informasjonsflyt, kompetanse, rammebetingelser og politisk gjennomslag hos idrettslag og idrettsråd

2. Alle idrettslagene skal være kompetente, sterke og veldrevne. Der det er et samarbeid mellom frivillig og betalt kompetanse, skal idrettslaget være styrt av frivillige.

VTIK vil:

- Bidra til rekruttering av flere frivillige og å øke mangfoldet i valgte organer
- Styrke kunnskapen om idrettslagenes hverdag og behov

Like muligheter

Norge er et land med relativt små sosiale, kulturelle og økonomiske forskjeller og høy tillitt til hverandre og myndigheter. Idretten speiler samfunnet og demografien i de respektive lokalsamfunnene. Derfor er også idrettsaktive barn og ungdom som oftest medlemmer av sitt lokale idrettslag eller det nærmeste idrettslag som tilbyr idretten de ønsker å utøve.

Likevel, er ikke alle grupper i lokalsamfunnet like delaktig i idretten som andre. Ulike barrierer fører til at deler av befolkningen i lavere grad enn andre deltar i organisert idretten eller andre fritidsaktiviteter. For at idretten skal fortsette å være en inkluderende bevegelse hvor alle deltar, uavhengig av bakgrunn, må idretten være sitt samfunnsoppdrag bevisst og jobbe målrettet for å motvirke trenden hvor noen faller utenfor.

Dette gjelder spesielt for barn og ungdom som vokser opp i lavinntektsfamilier og barn og ungdom med annen landbakgrunn enn norsk. Disse gruppene har lavere idrettsdeltakelse enn majoritetsbefolkningen. Funksjonshemmede, er en annen gruppe som også strever med å finne sin plass i idretten.

For at idretten skal kunne inkludere alle må vi derfor jobbe målrettet for å senke de økonomiske og kulturelle barrierene for å delta.

Det er ikke kun blant utøverne og barn og ungdom hvor idretten trenger økt mangfold. Også blant voksne rolleinnhavere, som trenere og lagledere, og blant personer i valgte verv, er det flere grupper med lav representasjon. I vår idrettskrets er kun to av ti idrettslagsledere kvinner, og ungdom er i veldig liten grad representerte. Personer med annen landbakgrunn, spesielt ikke-vestlig, påtar seg i liten grad frivillige verv.

Samtidig vet vi at frivilligheten har store utfordringer med å fylle alle vervene som trengs for å holde hjulene i gang. Det er derfor viktig at idrettslagene rekrutterer rolleinnhavere og styremedlemmer fra hele lokalsamfunnet, ikke kun fra de gruppene som allerede er godt representert. Hvis flere bidrar får vi ikke kun dekket behovet for frivillige, men tilfører også idretten verdifulle kompetansen og perspektiver som vil bidra til utvikling og innovasjon.

De neste fire årene ønsker vi derfor å trappe opp arbeidet med å senke barrierene for å delta som utøver, spesielt blant barn og ungdom, og for å påta seg verv. Vi skal styrke samarbeidet med myndighetsorganer og andre aktører som ønsker å støtte idretten arbeid for økt mangfold og inkludering. I tillegg, skal vi støtte idrettslagenes arbeid med å senke terskelen for deltakere og øke bevisheten rundt hvilke barriere som står i veien for at flere deltar i organisert idrett, både som utøver og tillitsvalgt.

MÅL OG DELMÅL – LIKE MULIGHETER

1. Idrettslagenes medlemmer skal gjenspeile mangfoldet i lokalsamfunnet og at idretten på alle nivåer skal praktisere nulltoleranse for enhver form for diskriminering og trakassering gjennom gode sosiale miljøer og et inviterende og inkluderende idretts- og konkurransetilbud

VTIK vil:

- Øke kompetanse i idrettslag om tilrettelegging av paraidrett
- Bidra til at flere utøvere og tillitsvalgte med minoritetsbakgrunn deltar
- Sikre at alle organisasjonsledd oppfyller krav om kjønnsbestemmelsen i lovnorm for idrettslag

2. Alle skal kunne delta i idrett, uavhengig av familiens økonomi, gjennom at kostnadsnivået for deltakelse holdes på et ansvarlig nivå, og ved at det offentlige støtter opp om anlegg og andre rammevilkår for at også de som ikke har råd, kan delta i idrett

VTIK vil:

- Jobbe for at alle idrettslag kjenner tilskudd- og støtteordninger som bidrar til å senke deltaker- og aktivitetskostnader
- Jobbe for at alle kommuner har støtteordninger for barn i lavinntektsfamilier

Idrettsanlegg for fremtiden

Idrettsanlegg er en betydelig utgift. VTIK ønsker at kostnadene ved bygging og bruk kan holdes så lave som mulig gjennom at idretten har gode rammevilkår både på kommunalt og fylkeskommunalt nivå. Vi ønsker å løfte fram «gratisprinsippet» som modell for offentlige idrettsanlegg som har mottatt spillemidler.

En bærekraftig og framtidsrettet anleggsutbygging trenger gjennomtenkte løsninger. Dette gjelder arealbruk og plassering, materialvalg, framtidsrettede tekniske løsninger og vurdere muligheten for sambruk og flerbruk. En framtidsrettet og bærekraftig utvikling handler om å legge til rette for at det tas smarte valg, og krever god og bred involvering.

Idrettsrådenes medvirkning i anleggsutviklingen er sentral, og VTIK mener at vi sammen med idrettsrådene skal bidra til en lokal og regional utvikling på anleggsområdet som er kunnskapsbasert.

VTIK ønsker å videreutvikle idrettslagenes og idrettsrådenes kompetanse. For å sikre bedre forutsigbarhet og samhandling i kommunene, bør rammevilkår styrkes. VTIK vil sammen med idrettsrådene jobbe for bedre samhandling knyttet til regional og kommunal planlegging, og for å styrke idrettens rammevilkår.

I forrige planperiode var VTIK del av prosjektene "Grønt lys for idretten" og "Fra klubbhus til aktivitetshus". Dette mener vi er viktige prosjekter å videreføre, samt være åpne for å delta i nye prosjekter.

MÅL OG DELMÅL – IDRETTSANLEGG FOR FREMTIDEN

1. Det skal etableres anlegg slik at all ønsket aktivitet kan gjennomføres.

VTIK vil:

- Stimulere til at det bygges flere og riktige anlegg
- Jobbe for at kommunene styrker rammebetingelsene for bygging, videreutvikling og drift av anlegg
- Etablere og videreutvikle møteplasser for kompetanseheving og informasjonsdeling

2. Alle medlemmer skal ha gratis tilgang til alle offentlige idrettsanlegg som har mottatt spillemidler.

VTIK vil:

- Jobbe for at alle kommuner gir gratis tilgang til kommunale anlegg og skolebygg/ haller for barn, unge og personer med funksjonsnedsettelse
- Jobbe politisk på kommune- og fylkeskommunalt nivå og delta i det offentlige ordskiftet om fremtidens idrettsanlegg

3. Norsk idrett skal være en pådriver for miljømessig bærekraftige idrettsarenaer og redusere miljøpåvirkningen fra bygging og drift av idrettsanlegg i tråd med nasjonale klima- og miljømål til grønn omstilling av idrettsanleggene. Idretten skal få forsterket statlig finansiell støtte utenfor spillemiddelordningen til dette.

VTIK vil:

- Styrke rammebetingelsene, utvikling, videreutvikling og rehabilitering av anlegg, spesielt knyttet til energieffektivisering, "grønn" energi og klimautslipp (ENØK)
- Delta i relevante prosjekt som søker å styrke rammebetingelser for drift, bruk, bygging og rehabilitering av bærekraftige idrettsanlegg
- Heve kompetansen hos idrettslag om hvordan utvikle klima- og miljøvennlige anlegg

Bedre toppidrett

Norges toppidrettsatsing ledes i all hovedsak av Olympiatoppen og særforbundene.

VTIK ønsker å gi unge idrettsutøvere et løft på veien i sin karriere som en fremtidig toppidrettsutøver. Dette som et supplement til allerede eksisterende klubbstrukturer og trenerrelasjoner. Målgruppen er utøvere i alderen 15-19 år som allerede har prestert på et høyt nivå i sin gren. Tilbudet gis gjennom toppidrettsprogrammet Vestfold og Telemark toppidrett (VTT) og VTIK koordinerer programmet som er et samarbeid med Vestfold fylkeskommune, Telemark fylkeskommune og Olympiatoppen Østlandet.

For å lykkes i toppidrett må utøveren legge ned stort arbeid både fysisk, psykisk og sosialt. I tillegg, mener vi at den unge toppidrettsutøver har mye å lære av kunstnere og andre innenfor kunst og kulturlivet som også må prestere maksimalt for å lykkes. VTT bidrar derfor med å heve den kulturelle kompetansen til unge idrettsutøvere ved å ha etablert et kulturprogram sammen med Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune.

MÅL OG DELMÅL – BEDRE TOPPIDRETT

1. Hjelp unge utøvere i overgangen til toppidrett på seniornivå.

VTIK vil:

- Videreutvikle og videreføre eksisterende samarbeid om toppidrettsprogrammet Vestfold og Telemark toppidrett (VTT).